Poštarina plaćena u gotovu:

GOSPA OD ZDRAVLJA

SPLIT-DOBRI

GLASILO NJEZINA HRAMA I LJUBAVI MAJKE BOŽJE

List „GOSPA OD ZDRAVLJA“ izlazi jedan put na mjesec. Izdaju ga OO. Franjevci (Dr. O. A. Crnica), Split—Dobri. Godišnja pretplata: D 10, za inozemstvo D 30; za mjesečne doprinosioce i ostale dobrotvore Gospina hrama badava. Ček. račun br. 32.102. Zagreb. - Telefon br. 198. Sve se šalje na: GOSPA OD ZDRAVLJA, Split-Dobri.

Štovatelji Milostive Gospe od Zdravlja, širite Njezin list. Na taj način najbolje ćete širiti Njezino štovanje.

Neka znade svaki

koji doprinosi za zavjetni hram Milostive Gospe od Zdravlja, za nj ili što skupi ili inače pokloni, da je dionik svih sv. Misa, molitava i dobrih djela, koja se obavljaju u hramu Gospe od Zdravlja, kao i molitava koje se mole u drugim crkvama i samostanima, osobito u samostanu Sv. Terezije M. I. u Lisieux-u.

GOSPA od ZDRAVLJA

Split-Dobri

GOD. IV SPLIT, PROSINAC 1934 BR. 12

Bez grijeha Začetoj

O Marijo, prelijepa Djevo, kad se je svemogući Bog, koji je neizmjeran u sebi, takovim htio pokazati izvan sebe, na Te je prvu pomislio kao sudionicu u izvršenju ovoga svoga naума. Ti si imala dati Tijelo drugoj osobi Presv. Trojstva, da u toj osobi bude združeno stvorenje i Stvoritelj, Čovječanstvo i Božanstvo. Stoga sv. Crkva Tebi primjenjuje one lijepe riječi Sv. Pisma: „Ja sam izašla iz usta Svevišnjega prvorođena prije svijų stvorenja".

Kad je pak ovaj Bog-Čovjek, predvidjevši pad ljudskog roda po grijehu istočnomu, odredio da palo čovječanstvo svojom gorkom mukom i smrću podigne, da ga od grijeha otkupi, opet je Presv. Trojstvo na Te mislilo kao na Majku trpećeg Boga-Čovjeka, da budeš dionica Njegovih muka i boli i naša Suotkupiteljica.

Presv. Trojstvo Tebe je, o Marijo, imalo na početku vječnih putova i djela svojih. Ti si odabranica Božja. Vječnom ljubavlju On Te je ljubio, neizmjerno Te je uzdigao, da budeš dostojno sredstvo po kome će On provesti svoje nedostižive osnove, da budeš dostojna Majka Vječni Riječi, dostojna udioništva Presv. Trojstva.

Tko bi onda smio i pomisliti, da u Tebi ima bilo i najmanje sjene grijeha, da si Ti njime i najneznatnije okaljana?! Ti si sva čista, sva lijepa. Sve stvorene ljepote i na nebu i na zemlji nijesu ni osin prama Tvojoj, pače i sve zajedno ne mogu se ni izdaleka s Tvojom ljepotom usporediti. Ti si odabrana i najmilija kćer Boga Oca, Ti si premila Majka Boga Sina, Ti si prečista Zaručnica Boga Duha Svetoga. Ti si ljepotom i krasotom svojom zanijela samoga Boga tako, te On u zanosu kliče: „Sva si lijepa, Prijateljice moja, i lajge nije u Tebi!"

O Velika i Neokaljana Gospe! Sjeti se nas malene i grijesima okaljane djece svoje! Očisti nas od ljaga naših grijeha! Daj da budemo Tvoja dostojna djeca i da odvažno i pouzdano idemo za Tobom, svojim nedostiživim uzorom.

Sretan Božić

svima dobročiniteljima, pomagačima, suradnicima i čitateljima od srca želi uredništvo i uprava Gospe od Zdravlja.

Pravi Marijini štovatelji

„A sad, sinci, čujte me: blaženi, koji čuvaju putove moje!" Tako nam govori Marija.

Milo nam je kad netko propovijeda o Mariji, kako je milosrdna prema nama, kako nas ljubi, kako nam hoće dobra... U našem se srcu tada porađa ljubav i poštovanje prema Njoj. A kako Je i ne bi ljubili i štovali, kad nas Ona tako voli i želi nam podijeliti svaku milost, koju potrebujemo! Kad Marija opazi kod nas tu naklonost, odanost i nježnost prema Njoj, Ona se još više prikloni k nama i veli nam: „Sinci moji, vi Me ljubite! Ali vaša ljubav bit će prava istom onda, ako krenete na stazu, kojom sam Ja išla; ako se budete vježbati u krepostima ugledajući se u Me, kako sam se Ja vježbala u nijma. Tada ćete biti moji pravi štovatelji i tada ćete dirljivo osjetiti moje materinstvo, koje će vas obasuti svim darovima i svaku vam želju dobroga srca ispuniti. Bit ćete blaženi samo, ako se budete držali mojih puteva."

„Predragi, štujte Mariju, koju ljubite" veli sv. Jere, „jer tada pravo ljubite i štujete, ako nasljedujete Onu, koju ljubite!" I zbilja, kako može netko ljubiti nekoga, ako mu nije sličan u pameti, u srcu, u riječima i djelima? Kad nekoga ljubimo, ili isto osjećamo ili ćemo brzo postati iste misli, koje i on, pa će nas to povezati u sklad i uzdržavati u ljubavi. Ljubav ili nalazi slične ili ih stvara, treće nema. Pa kako i može negdje biti ljubavi i jedinstva, gdje jedan jedno misli i želi, a drugi zato ne mari, već hoće drugo? Kako tu može biti sklada i ljubeznoga općenja, kad svak vuče na svoj kraj? Tako je i kod Marijinih štovatelja: tko Je štuje i ljubi, taj ide Njezinom stazom; tko se povodi za Njezinim kreposnim djelima, taj je pravi Marijin štovatelj! Pravo je štovanje Marijino, kad se ide kršć. putem, kad se živi pravim kršć. životom, a u takvome življenju staviti se pod Marijino okrilje, u Nju se ugledati u krepostima zazivajući Njezinu pomoć i gojeći ljubav svoga srca prema Njoj kao prema svojoj dobroj Majci. Tko misli, da štuje Mariju, a nije u miru s Bogom, vara samoga sebe! Tko kaže, da časti Mariju, a zlo hoće svome iskrnjemu, nema istine u njegovim ustima! Tko se hvali svojim štovanjem Marije, a ne nastoji oko pravednoga življenja, uzalud mu njegove hvale! Tko se bani čašćenjem Marije, a duša mu je puna opačina i ne će, da se očisti pred Bogom, ne daje slave Mariji, nego Je sramoti i pogrđuje Njezino sveto ime! Mnogi se varaju misleći, ako poste subotu na čast Marijinu ili Joj reku sv. krunicu, a onamo krše i gaze Božje i crkvene zapovijedi, da su pravi Marijini štovateljima. Ovaki sve čekaju čas, kad će ih Ona usrećiti na ovoj zemlji za njihova „dobra djela", pa se čude, kako im se želja opakoga srca ne ispunja! I ne će im se ispuniti; dok se ne ostave bezakonja, i dok dobrom i iskrenom voljom ne upru, da se ostave zlih djela i počnu živjeti, kako Bog zapovijeda. Tada će ih Marija namah pomoći. Osjetit će čudo Marijine pomoći, utjehe i zadovoljstva — po riječi, koju Ona sama kaže: „Blaženi, koji čuvaju puteve moje!"

Fra Pio Fržop

U školi Dobre Majke

Svijetlo života

Na otoku Belle-Isle-eu Mar uz francusku obalu stoji orijaški svjetionik, koji u tamnim noćima daleko baca svoje svjetle pramenove. Pred nekoliko godina dogodio se slijedeći događaj:

18. aprila 1911 godine uzašao je svjetioničar u svjetionik, da očisti i namaže strojeve. Čim je odšarafio neke djelove, pozlilo mu je, morali su ga prenijeti u postelju. Poslije par sati vidjelo se, da mu se približuje smrt.

Žena s četvero djece nezna si jadna pomoći. Svačija je pomoć isključena. Sa svjetionika daleko joj je do kraja, a još tome urla silna oluja.

Muž umire, a svijetlo ne gori. Što da učini? Zna, koja je opasnost lađama, ako ne gori svjetionik, i ako pravilno ne gori.

Otrgne se od umirućeg muža, potrči gore u svjetionik i užige svijetlo. Kad se vratila, našla ga je već mrtva.

Svijetlo gori, no ona zna, da se mora prekidati. Još jedanput uzađe u toranj, kuša da stavi u pogon stroj, ali zaludu. Nezna sastaviti one djelove, što je muž bio odšarafio.

Pozove gore k sebi dvoje najstarije djece, desetgodišnju i sedamgodišnju djevojčicu i naredi im, da rukama pomiču — cijelu noć — veliku svjetiljku simo-tamo. Djeca se boje, valovi buče, vihor zviždi, dole u sobi leži mrtav otac. Ipak slušaju.

Nadčovječjim naporom pomicali su svjetiljku majka i djeca čitavu noć. U ono doba novine su dugo i pohvalno o tome pisale.

To nas sjeća one druge jake Žene, koja je stala podne križa na Golgoti, premda je kamenje pucalo i zemlja se tresla, a sunce zastrlo svoje lice.

A sjeća nas i Majke sv. Crkve koja silnim naporima pokazuje put u vječnost, dok se širi tama bezvjerstva, dok urlaju oluje neprijateljstva.

Sva nebeska tjelesa povezana su zakonom gravitacije. Ljudi su povezani Bogom svojim zakonom ovisnosti. Neki prekidaju tu vezu. Koje onda čudo, da lutaju u mračnim prostorima? Na grobu bi im mogao da stoji nadpis:

Ovdje počiva luđak, koji je živio 60 godina, a nije znao, zašto je živio.

Kad čovjek pogleda sama sebe, obasjan svijetlom Kristove nauke, što pada sa Svjetionika Sv. Crkve, tek onda vidi svoju vrijednost.

Čovjek je procijenio da Bog vrijedi 30 srebrnjaka i za toliko ga je Juda prodao, a Bog je procijenio, da čovjek vrijedi koliko krv, patnje i smrt Sina Božjega.

Divan je ovaj svijet, ali će ga nestati.

O sunce, ne će te biti, zvijezde, utrnut ćete se; mjeseče, potamnit ćeš, kad se sile nebeske budu pokrenule.

Države i spomenici, ideje i narodi, sistemi i izumi, hrastovi i lavovi, svi ćete poginuti. Vi klisure i pećine, vi brda i doline, propast ćete, ne će vas biti. Sve prolazi — samo ostaje biser pod prahom rasula, iskra pod pepelom smrti — a to je duša.

Koja je njezina vrijednost?

— Tolika je, da treba sve žrtvovati za njezin spas, govore sveci.

— Da se ne izgubi, treba izgubiti tijelo, govore mučenici.

Nastavak na slijedećoj strani.

Proslava blagdana Gospe od Zdravlja

U Njezinu hramu u Splitu

Što se više odmičemo od proslave 200-godiš. prve pomoći Preslavne Gospe Zdravlja, koja je bila godine 1931, to se veće mase pobožnog svijeta kupe oko Njezine svete Prilike, dolaze da se poklone svojoj nebeskoj Majci i Mogućoj Pomoćnici da Joj zahvale na primljenim milostima i preporuče sebe i svoje Njezinoj materinskoj ljubavi. Ove godine za blagdan Njezin došle su, kako je bilo i predvidjeti, još veće mase naroda radi svetogrdne krađe, koja je u mjesecu lipnju na Njezinoj miloj Prilici počinjena. Tolika je bila navala pobožnog svijeta, da je O. Upravitelj morao preporučivati vjernicima u Splitu, da se dugo ne zadržavaju pred svetom Prilikom, e da mogu doći na red i strani hodočasnici.

Vanjska svečanost nije se mogla održati radi narodne žalosti za blagopok. Kraljem, pa je sve ograničeno na crkvu. Ipak je na pročelje crkve bijla postavljena ploča s električnim žaruljama koje su označivale riječi: GOSPA OD ZDRAVLJA. Kao daljnja priprava za glavnu svečanost služila je mjesečna pobožnost Gospi od Zdravlja. Devet dana pred blagdan obavljala se je svečana devetnica. Tri posljednja dana propovijedao je O. Šimun Jelinčić, profesor na franjevačkoj gimnaziji u Sinju. Vrlo lijepo je sa svojim gromkim glasom razlagao silnom mnoštvu pobožnog naroda, kako je Marija naša Majka, kako je Ona utočište grešnika, posrednica svih milosti i naš najsjajniji uzor. Preko devetnice nabožne pjesme pjevao je cjelokupni Zbor Gospe od Zdravlja.

U predvečerje blagdana veći broj svećenikla bio je vjernicima na raspolaganje za sv. ispovijed, isto tako izjutra od 5 s. Na sam blagdan sv. Mise izmjenivale suj se svako pola sata od 5 do 10.30 s. U 5.30 s. pjevala su se štenja o milostima i slavi Preslavne Gospe od Zdravlja. U 11 s. bila je svečana sv. Misa za sve dobročinitelje Gospina hrama. Misu je odslužio M. P. O. Alojzije Bubalo, Generalni Vizitator naše Provincije, a na koru je pjevao troglasnu Misu od Grubera cjelokupni Zbor Gospe od Zdravlja. Sv. pričest dijelila se gotovo bez prekida od 5.30 do 10 s. Poslije pođne u 4.30 s. bio je blagoslov djece i posveta Gospi od Zdravlja, zatim skidanje svete Gospine Slike i postavljanje nasred crkve. U 7 s. bila je završna pobožnost na čast Gospe od Zdravlja. Izmolila se je najprije ona molitva koja se moli na blagdan Gospe od Zdravlja, a nalazi se u Njezinu Vjenčiću. Zatim se je dobio Potpuni Oprost, koji se može dobiti samo u hramu Gospe od Zdravlja, pa je O. Jelinčić zanosno prikazao Presv. Djevicu Mariju kao naš uzor u životu. Svečani blagoslov sa Svetotajstvom držao je M. P. O. Generalni Vizitator, a pjevao je Zbor Gospe od Zdravlja. Iza blagoslova cijela je crkva sa zanosom pjevala milu pjesmu Gospe od Zdravlja: „Čuj vruću molbu puka svog". Nakon ljubljenja Gospine relikvije pobožni je narod još dugo ostao pred dragom Gospinom prilikom, zahvaljujuć Joj na primljenim darovima i preporučujuć Joj se za buduće.

— Da se osvoje duše, treba sve napustiti i poći kroz daleke zemlje, govore misionari.

— Mi vidimo duše kroz bolesnička tjelesa, govore milosrdne sestre.

— Ja sam umrao za spas duša, govori Krist.

Don Mladen Alajbeg

Suvišno je spominjati, da je čitavo vrijeme prije i poslije podne crkva bila dupkom puna pobožnih vjernika; pače su bile zauzete i sve prostorije ispred i okolo crkve. Kolika je pobožnost naroda prema Gospi od Zdravlja, pokazuje i okolnost, da su neki došli na početku devetnice iz Bosne i Hrvatske, da mogu prisustvovati svim funkcijama i svoj pobožnosti. Bilo ih je koji su više od 40 kilometara pješice prevalili, da se Preslavnoj Gospi od Zdravlja poklone na Njezin dan u Njezinu hramu. Predobra Majka ne će im sigurno ostati dužna za ove iskaze osobitog štovanja i sinovske ljubavi.

Proslava izvan Splita

Blagdan Preslavne Gospe od Zdravlja svečano je proslavlje i u drugim mjestima izvan Splita. Po običaju on se slavi gotovo u svim našim primorskim mjestima. Ove godine je u nekim mjestima proslavljen svečanije nego dosada. Tako n. pr. u **Ogulinu** držana je svečana trodnevnica s propovijedima i blagoslovom na oltaru Gospe od Zdravlja, česa dosada nije bilo. To je sve učinjeno zaslugom vrijednoga i zauzetnoga upravitelja župe preč. g. Dragutina Kuklja. Na sam blagdan bile su 2 sv. Mise, jedna tiha a druga pjevana. Obe je odslužio preč. g. Kukalj, a kod ispovijedanja pomogao mu je preč. g. kapelan Pelcanović. Sva tri dana crkva je odzvanjala slatkom pjesmom „Čuj vruću molbu puka svog", koju su štovatelji Milostive Gospe od Zdravlja zanosno pjevali, dok ih je na orguljama pratio g. Jurica Marković.

U **Slunju** se je držala cijela devetnica. Svake večeri lijepo je propovijedao župnik-dekan preč. g. Mikan. Posljednje večeri tako je lijepo preč. gospodin govorio, da je svak bio ganut i malo je tko ostao, a da nije proplakao. U Slunju je štvanje Preslavne Gospe od Zdravlja jako rašireno osobito zaslugom g. Josipa Stipetića, koga je Ona ozdravila od opasne rane i spasila od smrti.

U **Hrvacima** kod Sinja zauzetni O. Frano Rakić, koji je prošle godine podigao kapelicu na čast Gospe od Zdravlja u Otonu župe Vrpolje kod Knina, ove godine zaveo je Njezino štovanje u svojoj novoj župi Hrvace kod Sinja. Njezinu lijepu sliku postavio je i blagoslovio na 16 mjeseca rujna o. g. Prigodnu propovijed održao je Dr. O. Bonaventura Radonić, profesor iz Sinja. Budući da se u susjednoj župi Potravlje blagdan Gospe od Zdravlja slavi na 21 mjeseca studenoga, to je u Hrvacima ovaj blagdan bio proslavljen slijedeće nedjelje. Otkad je slika Gospe od Zdravlja postavljena na oltar Sviju Svetih, ovaj oltar vjernici najviše posjećuju, a dotada se niko nije pred njim ustavljao. Svak naime dolazi k Preslavnoj Gospi od Zdravlja i utiče Joj se u svojim duševnim i tjelesnim potrebama.

Isto je učinio O. Josip Šimić u Lovreću i mnogi drugi župnici. I u više drugih crkava izložena je javnom štovanju vjernika slika Preslavne Gospe od Zdravlja, da ne spominjemo preko tri hiljade raznih kuća u našoj domovini, koje su se prigodom Njezina blagdana nakitile Njezinom lijepom slikom, čime je javno i privatno štovanje Milostive i Moguće Gospe od Zdravlja znatno poraslo.

Kratka povijest hrama Preslavne Gospe od Zdravlja

Na blagdan Gospe od Zdravlja, t. j. na 21 studenoga ove godine navršilo se je 175 godina, što je svečano blagoslovljen i postavljen temeljni kamen sadašnjeg hrama Preslavne Gospe od Zdravlja. Važna je to obljetnica, pa ćemo stoga ovdje u nekoliko pogleda donijeti povijest istoga hrama, kako je naime do njega došlo i što se važnijega u njemu učinilo.

1. Nacrt hrama

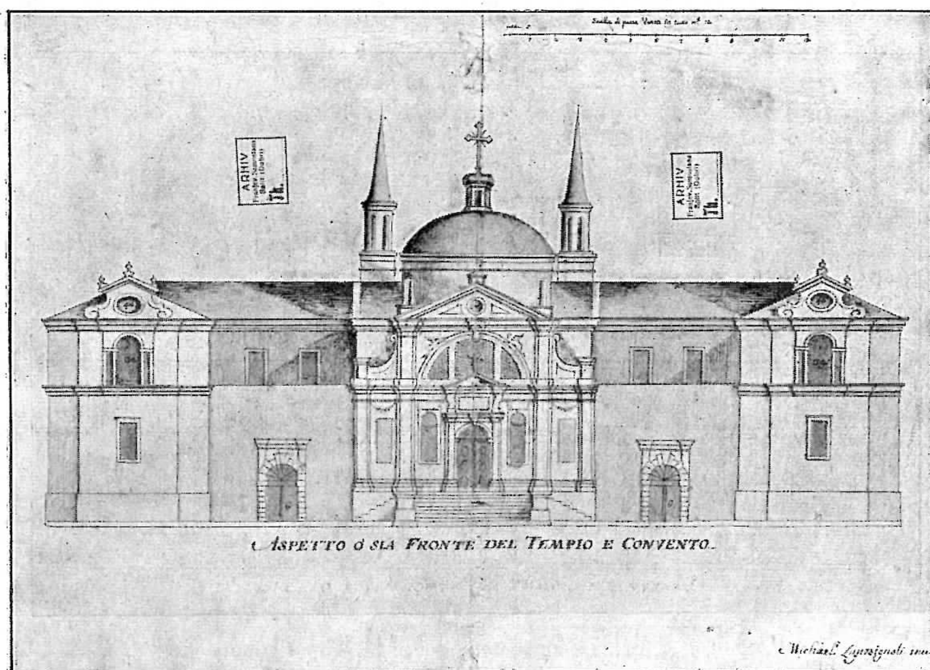
Kad je Preslavna Gospa od Zdravlja g. 1731, sačuvala Dobri od kuge, pobožni Joj je narod, na pobudu vrijednog O. Bernardina Pavlovića, starešine hospicija OO. Franjevaca na Dobromu, iz zahvalnosti podigao jednu malu crkvu. Htjelo se učiniti veličanstveni hram, dostojan Preslavne Gospe od Zdravlja i dobročinstva koje je svomu odabranom narodu iskazala; ali siromaštvo i druge neprilike nijesu dopuštale, da se ta misao odmah u djelo provede, nego da se ostavi za bolja vremena.

Međutim ova je crkvica bila premalena ne samo za pučanstvo varoša Dobri, koji je onda bio veći nego susjedni varoš Manuš, nego i za druge mnogobrojne vjernike, koji su dolazili na zavjet Preslavnoj Gospi od Zdravlja, koja je, — kako kaže O. Knežević — uslijed bezbrojnih milosti, već onda bila na glasu. Hospicij je god. 1736 postao samostan, pa je u njemu boravilo 15 do 20 redovnika. A kako je crkva bila malena, to su se svećenici morali pripravljati za svete obrede gotovo na istom mjestu, gdje su ih obavljali. Sve je bilo kao u kutiji. Stoga je veća crkva, i bez obzira na pobožnu želju vjernika, postala neophodno potrebnom.

Jednoj i drugoj potrebi htio je udovoljiti slavni splitski arhitekt g. Mihajlo Luposignoli, kad je god. 1737, na poziv naših Otaca, izradio nacrt za novi hram i za novi samostan na Dobromu. Njegov nacrt zaista je veličanstven. On se i sada nalazi u našem samostanskom arhivu u Splitu, a sliku donosimo ovdje. Uz nacrt čuva se i njegov opis ili obrazloženje u 27 stranica. Ovaj opis upućen je nekom njegovu prijatelju Franjevcu u Splitu, koji ga je svjetovao da se natječe i pošalje svoj nacrt za hram i samostan na Dobromu. Taj njegov prijatelj bez sumnje je slavni O. Petar Karapandža iz Goranaca kod Mostara, glasoviti bogoslov i ispovjednik carice Marije Terezije, za vrijeme njegova boravka u Budimu kao profesor bogoslovlja. On je na 21 srpnja 1738 bio zamolio starešinstvo Provincije, da bi se dala pismena dozvola za gradnju samostana i hrama Gospe od Zdravlja, što je ono i udijelilo. Na 28 lipnja 1739 bio je ovaj nacrt podastrt starešinstvu na odobrenje, a O. Karapandža je molio, da se njega učini nadzirateljem (prefetto) gradnje. Starešinstvo je uvažilo molbu O. Karapandže, a — što se tiče nacrta, zaključilo je, da se zamoli g. Luposignoli-ja, neka nacrt samostana, osobito sobe za spavanje, učini nešto jednostavnijim.

Prama nacrtu g. Luposignoli-ja, hram Preslavne Gospe od Zdravlja nije imao biti obična crkva, nego je-

dan divan hram ili bazilika. Ovaj hram imao je dati izraz kršćanske savršenosti ili savršenoga kršćanskoga života. Hram je predviđen u obliku križa, koji je izvor i znak našega spasenja. Gornji dio hrama sastojao bi od 3 velikle, među sobom jednake kapele, koje bi označivale 3 osobe Presv. Trojstva ili 3 kreposti bogoslovne. Donji dio sastojao bi od 4 manje kapele, koje predstavljaju 4 kreposti stožerne. Sve su kapele povezane zajedničkim prolazom, jer su sve kreposti među sobom povezane i jer ovih 7 kreposti sačinjavaju glavne uslove kršćanske savršenosti. Po sredini hrama između dviju kapela diže se lijepa kupola, a sa strane postavljena su 2 vitka tornja. Gornja kapela služila bi za kor. Izrađena je u obliku kružnice, uslijed česa cijela crkva završava kao kružnica. Umjetnik je time htio označiti jedinstvo Božje bez početka i bez svršetka.

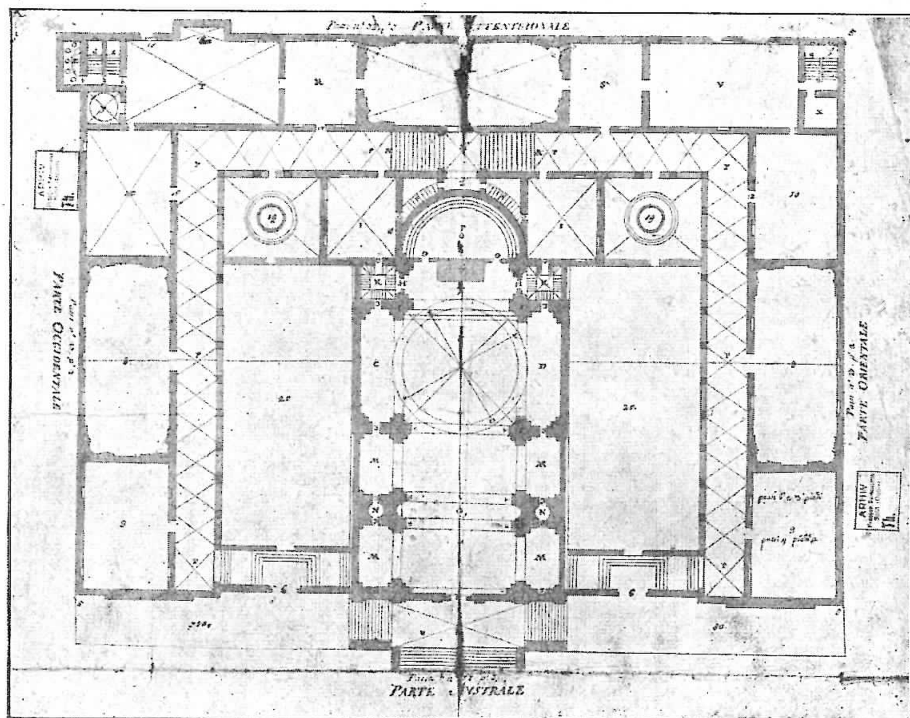
Nacrt hrama i samostana od. g. M. Luposignoli

Pročelje crkve odaje nam prekrasan hram. Stepenice s triju strana vode u atrij, koji počiva na pilastrima. Udubine na pročelju za kipove Svetaca, veliki prozori za rasvjetu hrama, anđeli oko prozora kao i drugi uresi prave na gledaoca najugodniji dojam.

Nacrt g. Luposignoli-ja ne samo da je veoma lijep, nego je i strogo znanstven. Svaku misao koju iznosi ili u nacrtu zastupa, obrazlaže i potkrijepljuje najjačim auktoritetima svoje struke, kao što su Bibiena, Paladio, Serlio, Vittruvio, Rusconi, Aristotel i drugi.

Ovaj divan nacrt, na žalost, ostao je samo na papiru. Oci Franjevci jedva su uspjeli, da sagrade ono nešto crkvice; i da nije bilo s jedne strane prsta Božjega, a s druge strane odu-

ševljenja zahvalnog naroda i zaštite civilnih i crkvenih vlasti, ne bi se ni ona bila nikad sagradila. Zar bi sad bilo moguće sagraditi onako divan hram, onako veličanstvenu baziliku? — Ne, vremena još za to nijesu bila došla. Stoga je trebalo misliti na nešto jednostavnijega. Je li taj jednostavniji nacrt, t. j. sadašnji hram Gospe od Zdravlja učinio g. Luposignoli, ne znamo. Znamo samo to, da je starešinstvo njega zamolilo, neka nacrt samostana učini nešto jednostavnijim i da samostan ne bude odijeljen od crkve. I sadašnja crkva sagrađena je na mjestu, koje je predvidio g. Luposignoli.

Tlocrt hrama i samostana od g. M. Luposignoli

2. Blagoslov temeljnog kamena

Oci Franjevci, koji su po svom Pravilu upućeni da se u svojim potrebama uteku „Stolu Gospodnjemu", t. j. da prose milostinju, da dođu do potrebnih sredstava za podizanje veće crkve, učiniše molbu na generalnog providura g. Marina Antuna Cavalli, da im se dozvoli sabiranje milodara. On im to dozvoli na 16 srpnja 1740.

Na temelju ove dozvole zaredaše neki redovnici Dalmacijom. Najzaslužniji je u tome O. Jeronim Bareza. On je za više godina sa štapom u ruci i torbicom o ramenu obilazio neretvansku i vrgorsku, makarsku i imotsku krajinu. Išao je Cetini, Zagori i Petrovom polju. Kucao je na vrata svjetskih bogataša i crkvenih dostojanstvenika, osim što je u raznim prigodama,

kao u korizmi i adventu itd. propovijedao i držao misije, i sabirao po malo milodare za hram Gospe od Zdravlja. Mnogo je propatio koliko on toliko druga njegova Braća. I tek nakon 20 godina teških muka i pregaranja na 29 rujna t. j. na dan Sv. Mihovila Arhanđela 1759 moglo se je pristupiti blagoslovu temeljnog kamena.

Blagoslov je obavio, u odsutnosti bolesnoga nadbiskupa Dinaričića, njegov generalni vikar arhiđakon kanonik Don Petar Riboli u društvu mnogih drugih svećenika i klerika. Obredu je prisustvovalo mnoštvo gospode i vjernika, koji su svi bili veoma veseli, što se napokon počinje gradnja ovog hrama Majke Božje, za koji su i oni tolike žrtve prinijeli. Generalnog providura Alviza Moceniga III, odnosno splitskog kneza kapetana Daniela Balbi i splitsku općinu zastupali su princ Jeronim Capogrosso Cavagini, grof Vincenc Benedetti, Ivan Alberti i grof Andrija Cambi.

Prigodom blagoslova pohvalni govor izrekauo je jedan od najslavnijih naših propovjednika O. Jeronim Filipović, koga Braća onoga vremena nazivlju „osobitim ocem ovoga samostana, koji je svojom upravom i svojim dobrim vladanjem dao ruku ovomu djelu". On je u svom govoru istakao silne trude, muke i napore koje se moralo podnijeti, i poteškoće koje je trebalo svladati, da se dođe do ovoga blagoslovljenoga časa. Sada je veseo i sretan i on i sav sabrani puk. Zahvaljuje Bogu, što mu je dao milost, da je mogao dočekati ovaj radostan dan, pa sa suznim očima kliče: „Sad otpusti slugu svoga, Gospodine u miru; jer su vidjele oči moje ovo preveliko milosrđe Tvoje."

O blagoslovu temeljnog kamena sastavljena je Spomenica, koju su potpisali svi redovnici samostana: 13 svećenika, 3 klerika i 3 Brata laika. Iz Spomenice se razabire, kolike su se muke morale podnijeti, prije nego je konačno uspjelo da se blagoslovi temeljni kamen ovoga Gospina hrama. Spomenica počinje: „Poslije mnogih muka, truda i napora dopustila je previšnja nebeska Providnost, da se na 29 rujna 1759 postavi temeljni kamen ove crkve posvećene časti Svevišnjega s naslovom Bl. Gospe od Zdravlja. Dan se ima smatrati tajinstvenim; jer kao što se je Arhanđeo Mihovil usprotivio gordosti Luciferovoj radi prirođene oholosti, tako je dopustio Bog, da na njegov blagdan budu svladane sve protivnosti i da se vidi, kako slavi pobjedu pobožnost onih koji su nastojali da se sagradi ovaj hram..."

3. Blagoslov hrama

Ako su poteškoće proti novoj crkvi, prije blagoslova temeljnog kamena, bile tolike da ih naši Oci u Spomenici uspoređuju s borbom Mihovila Arhanđela s Luciferom, što bi se onda reklo za poteškoće, koje su naše Oce čekale poslije blagoslova temeljnoga kamena? Da je za njih znao svake hvale vrijedni O. Jeronim Filipović, zacijelo ne bi bio, pri blagoslovu temeljnog kamena, uskliknuo: „Sad otpusti slugu svoga, Gospodine, u miru", nego bi bio molio Boga i Njegovu Presv. Majku, da se dostoje ove poteškoće umanjiti i odalečiti.

Poteškoće su bile zaista nečuvene. U našem arhivu nalazi se jedna isprava, kojom su naši Oci morali dokazivati potrebu i opravdanost nove crkve. Protivnici su tvrdili, da im nova, velika crkva nije potrebna, a da nemadu ni dozvole mjerodavne vlasti. Nakon blagoslova temeljnog kamena rađa se je bila nešto uputila, tako da su nad velika vrata bile urezane na latinskom jeziku riječi: „Bogu Predo-

bromu Prevelikomu Na Čast Bogorodice Djevice Pobožnim Doprinosima Vjernika Mala Braća Od Opsluženja Podigoše Godine Spasenja 1760." Međutim moralo je proteći još 11 godina, dok se ta crkva pokrije i blagoslovi. To će reći: morali su se još boriti s velikim poteškoćama dok dođu do kraja. Tek onda, kad je Vrhovni Magistrato sopra i Monasteri uzeo gradnju pod svoju zaštitu, tek tada se je moglo nastaviti radom. Usmena predaja, koju je zabilježio i O. Zlatović u svojim Monografijama (str. 397), a koju inače netačno razjašnjava, kaže nam, da su protivnici silom htjeli spriječiti gradnju crkve. Što bi se obdan započimalo i sagradilo, to bi se obnoć porušilo i pokvarilo. Radi toga knez kapetan Daniel Balbi učini, da se njegov grb uzida u novi zid, da pokaže da je gradnja crkve pod njegovom zaštitom; i naperi top na gradskim bedemima nasuprot crkvi proti onima, koji bi se usudili porušiti ili pokvariti obnoć što bi se sagradilo obdan. Jedino tako bilo je moguće nastaviti radom.

Nova crkva bila je pokrivena g. 1770. Još ju je trebalo urediti iznutra, da se može blagosloviti. Kad je bilo uređeno koliko je najnužnije, blagoslov bi obavljen na blagdan Gospe od Zdravlja 1771. Blagoslov je obavio splitski nadbiskup preuzv. g. Luka Garanjin u društvu svega gradskog svećenstva i bratovština, u prisutnosti predstavnika vlasti, gradskih plemića i mnogobrojnog puka. Ovaj dan je bio dan neobičnog veselja za cijeli Split, osobito za varoše Dobri i Veliki Varoš, koji bijahu iskićeni i rasvijetljeni. Dobrani i Varošani pucali su ovom prigodom mužare i kubure u počast Preslavnoj Gospi od Zdravla, što im je dala da dočekaju ovaj sretni čas.

Na dan Gospe od Zdravlja dođe nadbiskup sa svećenstvom i bratovštinama na Dobri. Najprije pođe u staru crkvicu. Tu se obuče u svečano ruho, pa se u povorci, praćen od svećenstva i puka, zaputi u novu crkvu. Tu obavi obred blagoslova, nakon česa se svi istim redom vratiše u staru crkvicu. Nadbiskup uze Svetotajstvo, 4 svećenika u svečano ruho odjevena dragu sliku Preslavne Gospe od Zdravlja, a klerici iz sjemeništa kip Sv. Paškala i slike Sv. Ante, Sv. O. Franje s ostalim slikama, i oltarskim nakitima. Tad se razvi veličanstvena procesija. Prvi je stupao crkveni križ s barjacima bratovština i puka. Za njima su išli redovnici i svećenstvo noseći svetu priliku Majke Božje i druge svete slike i predmete; pa nadbiskup sa Svetotajstvom pod baldakinom. Iza nadbiskupa stupalo je zastupstvo vlasti i ogromno mnoštvo puka. Balkadin su nosila 4 gradska plemića. Procesija je išla preko Dobroga uz pucanje kubura i mužara. Na povratku prošla je oko lokve, gdje je sada kazalište i ušla u novu crkvu. Tad je nadbiskup otpjevao svečanu pontifikalnu Misu, preko koje je redio za svećenika klerika Fra Miju Gojaka. Preko pontifikala pjevali su, uz glazbu, gradski pjevači. Nakon pontifikala svečano je ispjevano „Tebe Boga hvalimo."

Iza ovih svetih obreda, skrbnik samostana Don Mate Mačukat, koji je upravljao s čitavom svečanošću, lijepo pogosti nadbiskupa i sve dostojanstvenike. Poslije objeda nadbiskup obavi svečani blagoslov sa Svetotajstvom, čime završi ova velika i rijetka svečanost.

4. Izgradnja nutrine hrama

Kad je novi hram Gospe od Zdravlja bio blagoslovljen i predan službi Božjoj, tim nije bilo sve svršeno. Sad ga je trebalo iznutra uređivati i usa-

vršivati. Najprije se trebalo pobrinuti za dobre oltare. Prvašnji oltari bili su samo provizorni: od kamena ili drveta, pa ih je trebalo zamijeniti ljepšima, od mramora. U tomu je najvišu zaslugu imao O. Frano Burić, koji je tu bio starešinom za punih 12 godina.

On je najprije g. 1818 dao poploćati hram s lijepim pločama od veroneskog mramora. Ta radnja zapala je 3415 forinti. Ovaj pločnik izmijenio je još ljepšim god. 1906 O. Ivan Benutić. Veliki mramorni oltar nabavio je god. 1822 iz crkve Sv. Krševana iz Zadra. Stražnji dio oltara napravljen je od mramora s Muća. S jedne i s druge strane oltara nalaze se 2 mramorna kipa: Sv. Tome Apostola i Sv. Silvestra Pape. Gornji dio oltara ima okrugao oblik; na vrhu je mali kip uskrsnulog Spasitelja: što nas, bez sumnje, potsjeća da je tu središte provincije Presv. Otkupitelja. Oltar bez svetohraništa zapao je 1090 forinti, a svetohranište poklonile su Sestre Benediktine samostana Sv. Rajnera. Isti O. Burić nabavio je mramorni oltar Sv. Paškala, u koji je postavio Svečev kip, što ga je bio poklonio staroj crkvici trgovac g. Antun Katić, i koji se i sada tu nalazi. Treba pripomenuti, da je O. Burić sve ovo nabavljao u glavnom doprinosima apostolskog rada O. Jeronima Balina, koga su nazivali splitskim Sv. Filipom Nerijem.

Mramorne oltare Sv. Ante i Sv. O. Franje nabavio je, za svoga starešinstva 1835—1840 O. Ante Jukić. On je za oltar Sv. Ante nabavio i jedan kip, koji je kasnije zamijenjen drugim ljepšim, a ovaj je postavljen u sakristiju. Sliku za oltar Sv. O. Franje poklonio je god. 1779 O. Jeronim Kojić. To se i sada čita na dnu slike.

I oltar Gospe od Zdravlja bio je O. Burić napravio od mramora. Oltar je bio ukrašen dvama anđelima i pozlaćenom nebnicom. Mjesto ovoga O. Honorato Miloš god. 1890, dozvolom provincijala O. Ivana Markovića, postavio je sadašnji još ljepši. On je sav od kararskog bijelog mramora. Ali, pošto je oltar, za prostor u koji je postavljen, bio nizak i uzak, isti O. Honorato dao ga je povećati i raširiti. Nacrt je izradio profesor Ante Berić, a radnju izveo majstor Josip Barišković. Tom prigodom oltar je i s raznim mramornim nakitima znatno poljepšan a u nečemu i pogoršan; jer se opaža druga vrsta mramora. Prijašnji oltar prodan je našoj županijskoj crkvi u Otoku kod Sinja.

Kad je oltar bio gotov, uprava crkve dala je izraditi jedno srebreno srce s 12 pozlaćenih zvijezda. U sredinu tog srca bila su stavljena imena darovatelja, koji su što doprinijeli za ovaj oltar. To je srce onda postavljeno na svetu Sliku. Nakon što je učinjen novi okvir, na njemu se više ne nalazi, jer je prostor između svete Slike i stakla preuzak.

Svod u hramu Gospe od Zdravlja učinjen je u obliku luka. U posljednje doba bio je dva puta vrlo ukusno bojadisan. Pretposljednji put god. 1865 ukrasili su ga slikari Marin Betizza i Josip Voltolini. Na sredini se nalazila velika slika Neoskvrnjenog Začeća, a oko nje 4 Evanđelista. God. 1906, nastojanjem O. Ivana Bonutića sve je obnovio slikar Marko Antonini iz Zagreba. On je po sredini ostavio sliku Neoskvrnjenog Začeća Bl. Djevice Marije, okružene anđelima, ali oko nje je stavio 4 događaja iz života Majke Božje: Njezino Porođenje, Prikazanje u hramu, Zaručenje i Naviještenje. Povише glavnog oltara naslikao je Uzašašće Isusovo na nebo i oko Njega 4 Evanđelista. Lica pojedinih osoba nijesu najsretnije pogođena, ali kombinacije boja uprav su majstorski izvedene. Boje se još tako dobro čuvaju, kao da su pred kratko vrijeme upotrebljene.

God. 1782 bile su postavljene u gornjem koru iza velikog oltara veli-

ke orgulje, koje je izradio u Muranu kraj Mletaka orguljar Ivan Pizzenardi. Ove orgulje zamijenio je god. 1906 O. Ivan Benutić modernim orguljama poznate firme Braće Rieger u Jägerdorfu, Čehoslovačka, opus 1337. Istom prigodom je O. Benutić preudesio i kor za orgulje.

O. Frano Burić nabavio je bio za pojedine oltare nakite i stolnjake, svijećnjake i druge stvari, od kojih su sačuvane još piramide na velikom oltaru. Za Gospin oltar pribavio je srebrenu kandelu, koja je gorjela dan i noć. On je bio nabavio i 2 velika zvona i postavio ih na zvonik 17 listopada 1830. Veće zvono težilo je 509, a manje 360 funti. Oba zvona kasnije je dao preliti i dotjerati na skladniji glas O. Ante Jukić. Ova su zvona, za vrijeme rata, propala, pa je O. Leonard Buljan god. 1927 nabavio 4 nova zvona od „Zvonoglasa" iz Maribora. Prvo zvono posvećeno je Kristu Kralju, drugo Gospi od Zdravlja, treće Sv. O. Franji, četvrto Sv. Anti.

Već u početku, radi velikog broja redovnika, pobrinulo se da kor za redovnike bude prostran. Da se dobije što više prostora, kor je postavljen u dva reda: donji i gornji. Usve ima mjesta za 30 redovnika. Da redovnici ne budu smetani u molitvi i razmatranju provincijal O. Josip Radman, pri pohodu samostana na 6 listopada 1774, bio je naredio, da se između velikog oltara i zida postave zavjese. Zavjese se i sada nalaze na tom mjestu.

Mimoilazimo eletkrični namještaj na luku pred velikim oltarom i po svim oltarima kao i sve one bezbrojne nakite, koji su do danas poklonjeni hramu Gospe od Zdravlja bilo za Njezin oltar, bilo za oltar kojega Sveca, što se tu štuje, kao Sv. Ante, Sv. Paškala, Sv. O. Franje, Sv. Terezije, Krista Kralja i t. d. To sve nabrojiti bilo bi ne samo predugo, nego i nemoguće. Ali ta množina pokazuje nam ljubav i odanost vjernika koliko prama Preslavnoj Gospi od Zdravlja toliko prama Njezinu hramu.

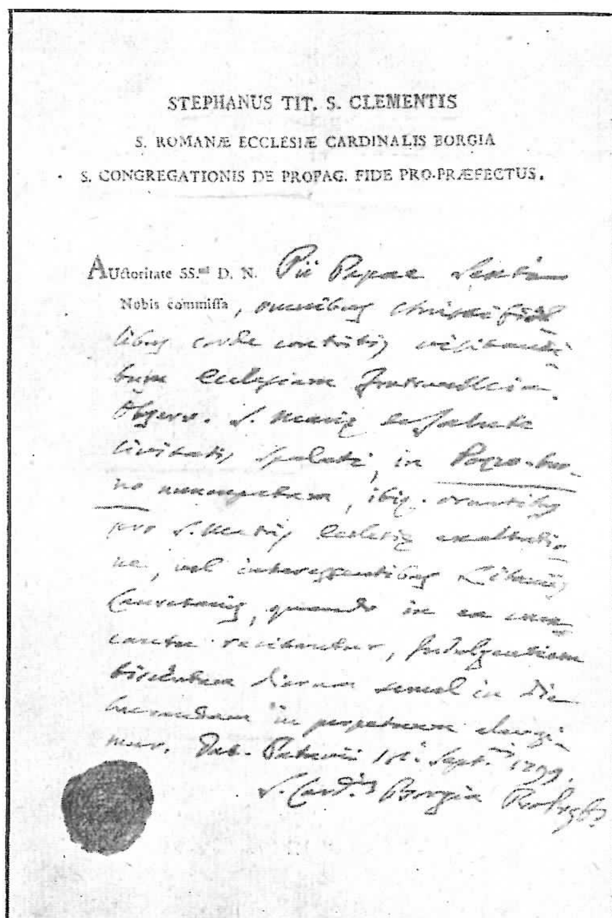
5. Posveta Gospina hrama

Kad je nova crkva bila uređena i providena čvrstim mramornim oltarima, preuzv. G. Josip Godeassi, biskup splitski, novoimenovani nadbiskup zadarski, na molbu redovnika i vjernika, svečano je posveti. Posveta je obavljena na 8 listopada 1843. Bila je druga nedjelja mjeseca listopada 18. po Duhovima. Biskupu, odnosno nadbiskupu dvorili su kanonici Špiro Carrara i Petar Manger, ceremonijar stolne crkve Don Antun Dorić i njegov osobni kapelan Don Josip Bezić, uz mnogo drugih svećenika i klerika s bezbrojnim narodom, kako se kaže u Spomenici, koji je tu bio i gledao.

Nadbiskup je u veliki oltar postavio kosti svetih mučenika Dujma, Anastazija i Donata. Istoga dana ispjevao je na velikom oltaru pontifikalnu Misu i kao godišnjicu posvećenja odredio drugu nedjelju mjeseca listopada, udijelivši 40 dana oprosta svima onima koji se toga dana budu u njoj molili. Budući da se u Franjevačkom Redu posveta sviju crkava slavi u isti dan, i to na 22 mjeseca listopada, zato se i godišnjica posvete hrama Gospe od Zdravlja slavi na taj dan, a ne više u drugu nedjelju mjeseca listopada.

Četiri važne godišnjice

Ove godine bila je godišnjica četiriju vrlo važnih događaja iz povijesti Preslavne Gospe od Zdravlja. Godine 1934 navršilo se 175 godina, što je blagoslovljen temeljni kamen sadašnjega hrama Preslavne Gospe od Zdravlja, u kome Ona kao Dobra Majka i Kraljica slavna prima molbe svoje ucviljene djece. O tomu pišemo na drugom mjestu. Navršilo se i 170 godina, što je Velika i Moguća Gospa od Zdravlja drugi put svoj Dobri oslobodila od kuge, pa Ju je zahvalni narod okrunio krunom, od suhoga zlata, koja se i sada vidi na Njezinoj plemenitoj Slici. Navršilo se 150 godina, što je Predobra Gospa od Zdravlja Dobromu treći put u kužnoj vatri pritekla u pomoć i od njega oslobodila. Navršilo se napokon 135 godina, što je sv. Stolica hram Milostive Gospe od Zdravlja podigla na stepen prošteništa u pravom smislu, obdarivši ga za uvijek na 12 rujna 1799 svakodnevnim oprostima. Time je sv. Stolica iskazala počast ne samo hramu, nego još više Preslavnoj Gospi od Zdravlja, radi koje su pro-

STEPHANUS TIT. S. CLEMENTIS
S. ROMANÆ ECCLESIÆ CARDINALIS BORGIA
S. CONGREGATIONIS DE PROPAG. FIDE PRO-PRÆFECTUS.

Auctoritate SS.mi D. N. [illegible]
Nobis commissa, [illegible]

Vlastoručno pismo kard. S. Borgia, s kojim je odlikovan hram Gospe od Zdravlja

štenja na korist vjernika udijeljena.

Narodna žalost za blagopokojnim kraljem spriječila nas je, da ove važne zgode proslavimo onako kako je tražila čast ove naše Dobre i Moguće Majke. Ali Ona je vidjela našu dobru volju i, uzdamo se, zadovoljila se s onim što smo mogli učiniti; jer što smo učinili, učinili smo od srca.

Popjevka pri krunisanju Gospe od Zdravlja

Spomenuli smo više puta, da je pobožni i učeni O. Petar Knežević god. 1764 ispjevao posebnu pjesmu, u Safinoj strofi, koja se je imala pjevati prigodom krunisanja drage prilike moguće Gospe od Zdravlja. On je pjesmi dao ime **Popijevka**, a opisao je u njoj cio događaj, kako se kuga pojavila i na Dobromu, kako su se Dobrani utekli Mogućoj Gospi od Zdravlja i kako im je Ona u pomoć pritekla i od kuge ih izbavila. Oni, puni zahvalnosti, poklanjaju Joj ovaj mali dar, koji će biti svjedočanstvo i dokaz njihove vječne harnosti za ovo preveliko dobročinstvo. Na svršetku pozivlju sve, neka čuju, koliku im je milost Gospa od Zdravlja iskazala i radi toga neka Je i oni štuju.

Ova lijepa i slatka pjesma ispravljena u pravopisu glasi u cijelosti:

Primi, Preslavna, krunu koju daju
Tebi Dobrani, jer dobro poznaju,
Da su po Tebi, a nisu po sebi
Ostali zdravi.

Ostali zdravi od kužne nemoći,
Naravno koja imala je doći;
Jerbo je taka nje narav opaka,
Da se svud pruža.

Kako je bila moriti počela,
Da joj, o Majko, Ti ne budeš smela,
Svaka bi bila kuća puna cvila
Bez svake sumnje.

Jedni bi svoje plakali kućnike,
A drugi svojte ili ljubeznike;
Svud bi plač bio, nit bi jedan smio
Mješat se s drugim.

Dosta bi bilo pak i pustih kuća,
Da nam ne budeš Ti, Majko moguća
Milosna bila i bolest odnila
Od naših dvora.

Što mi nevoljni svi bistro videći
I puni straha u smetnji stojeći,
Na pomoć zvali Tebe sm' i prijali
Potpunu milost.

Zato Ti našu harnost kazujemo
I dar Ti ovi mali predajemo,
Moleć iz svega srca, da Ti njega
Dragosno primiš.

Dar nije za Te, i mi dobro znamo;
Al' ovo nek je obilježje samo
Našeg poznanja i našeg držanja
Vikovičnjega

Kruna se daje Tvom Sinu slatkomu
Od nas, jer Kralj jest u mjestu svakomu,
Koji sva stvori i koga svak dvori
Kakono Boga.

A za njim Tebi pristoji se kruna,
O Majko sretna i milosti puna!
Jer na nebesi i na zemlji jesi
Kraljice Slavna,

Kraljice Slavna, koje moć je taka,
Da svim bez sumnje može dati svaka,
Mater budući, komu svak drhćući
Snižno se klanja

Slobodi našoj daruj oproštenje,
Koja si bila sviju nas spasenje;
Pod štit nas primi, i od nas odnimi
Protivnost svaku.

Neka je Sinu Tvomu čast i dika
Od svakog stvora od sad sve do vika;
Jer od Njeg samo svi život primamo
I sreću svaku.

Pak nek je Tebi poklon i poštenje,
Koja si naše primila molenje,
I dala nami, kako znamo sami
U kugi zdravlje.

Ti si, Ti, Majko, nami zdravlje dala,
Potpuna zato nek je Tebi hvala.
Ovo nek čuju svak i Tebe štuje:
Svim kazujemo.

Pripomenuti nam je ,da je isti događaj krunisanja drage prilike Milostive Gospe od Zdravlja, nakon Njezine druge čudesne pomoći iskazane Dobromu, opjevan i u Himni Gospe od Zdravlja sa 8 posebnih kitica. Osobita milost iskazana Dobromu i ovdje je jako naglašena:

Al moguća oblast Tvoja
Kugi mejaš zabilježi,
Rekav: hoće volja moja,
Da s Dobroga tvoj gnjev bježi.

Tako Dobri zdrav ostade
Svud okolo slušajući
Plače, tuge, cvil i jade,
A za kugu ne znajući.

Iza toga pjesnik odmah navodi zahvalnost Dobrana:

Što Dobrani kad poznaše
I čudesa ta vidiše,
Zlatne krune dvi skovaše
I Tebi ih pokloniše.

Jedna da bi Tebi bila,
Druga Sinu Tvom slatkomu,
Koga Ti si umolila,
Da se smili Tvom Dobromu.

Dobre knjige

Kalendar Sv. Ante za godinu 1935. Izdala Uprava „Glasnika Sv. Ante", Sarajevo, uredio Dr. Fra Eduard Žilić, prof. bogosl. Sarajevo. Cij. D 10. — Neosporno je da je Kalendar Sv. Ante naš najljepši kalendar. To osobito vrijedi za ovaj kalendar god. 1935. S koje god strane promatramo ovaj lijepi kalendar, o tome ćemo se na prvi mah uvjeriti. Nutarnja strana kalendara zaista je prvoklasna. Članci, rasprave i pjesme: sve je vrijedno osobite pohvale, jer su to napisali naši ponajbolji pisci, stručnjaci u dotičnim pitanjima. I tehnička ili vanjska strana na svojoj je visini. Na omotu se nalazi litografirana slika Sv. Ante od glasovitog slikara Jeronima Donini. U sredini knjige ima 24 druge litografirane slike i vrlo mnogo drugih slika domaćih i stranih umjetnika.

Vrijedni urednik posvetio je u ovogodišnjem kalendaru posebnu brigu dalmatinskim svetištima i njihovim umjetninama. Tu je slika i naše Gospe od Zdravlja s člankom o njoj iz pera našeg urednika. Donešena je i slika lijepog oltara Sv. Ante u hramu Gospe od Zdravlja.

Ovaj kalendar ne treba preporučivati. Tko ga samo vidi, već će ga na prvi mah zavoljeti i odmah će ga kupiti.

Don Bosko. — Naši vrijedni OO. Salezijanci u Zagrebu izdali su prigodom kanonizacije svog Utemeljitelja, sv. Ivana Don Boska, krasni Svečev životopis. Knjiga od preko tri stotine stranica čita se velikom ugodnošću, jer su događaji Svečeva života veoma zanimljivi i nadasve poučni. Životopis je pisan sa lijepim stilom i svima je pristupačan. Zato će u njemu svatko naći obilje duhovne koristi a napose će dobro doći uzgojiteljima i vjeroučiteljima. Upravo moramo biti zahvalni OO. Salezijancima što su nas obdarili ovakovim djelom i tako upoznali i naš hrvatski narod sa velikim Svecem. Knjigu koje stoji samo 40 dinara toplo preporučsamo svim našim čitateljima. Naručuje se: OO. Salezijanci — Zagreb — Vlaška ul. 38.

Crnica Dr. O. A., Glavni događaji iz povijesti Preslavne Gospe od Zdravlja, Split-Dobri. Šibenik 1934. Str. 99, cij. D 5.

Već 3 godine radimo na povijesti Preslavne Gospe od Zdravlja. Knjiga će izaći dosta opsežna i lijepa ali i ponešto skupa. Da bi naši čitatelji i štovatelji Velike Gospe od Zdravlja iz širih slojeva imali ukratko prikazanu Njezinu povijest koju bi mogli naručiti, ovdje smo u kratkim potezima iznijeli glavne događaje iz Njezine slavne prošlosti. U ovoj knjižici istakli smo one zgode, u kojima se je na osobiti način pokazala zaštita i ljubav Gospe od Zdravlja prema Njezinu Dobromu (Dobri je nekdašnoje predgrađe, a sada treće gradsko okružje Splita). Šest puta što su kužne bolesti po Splitu harale, nikakva zla nijesu Dobromu nanijele, jer ga je čuvala Moguća Gospa od Zdravlja. Isto tako niko izvan Splita nije se pouzdano utekao Preslavnoj Gospi od Zdravlja a da mu Ona nije pomogla. Stoga Velika Gospa od Zdravlja s pravom nosi naziv „Pučka Gospa". Ona pomaže ne samo u bolestima, nego i u svakoj drugoj potrebi, u kojoj se Njezina pomoć traži. Hram Gospe od Zdravlja bio je 5 puta odlikovan od Sv. Stolice i podignut na stepen velikih svetišta i prošteništa po katoličkom svijetu. Na svršetku donešeno je 45 novijih milosti Predobre Gospe od Zdravlja, iz kojih se očito vidi prst Božji. — Onomu koji naruči 5 komada šesti komad poklanjamo.

Vijesti iz Gospina hrama

Provalniku Klemenčiću povišena kazna. — Ivan Klemenčić, iz Sevrelja u Sloveniji, koji je u noći od 26—27 lipnja o. g. provalio u hram Preslavne Gospe od Zdravlja i s Njezine svete Prilike odnio zavjetne darove, bio je za ovaj svetogrdni čin, na 26 rujna o. g., od splitskog okružnog suda osuđen na 5 godina robije i 5 godina gubitka časnih prava. Državni tužioc nije se zadovoljio s ovom presudom, jer da je kazna malena za onakav zločin, pa je prizvao na viši sud. Prizivni sud u Splitu usvojio je priziv, jer da nije uzeta u obzir naročita opasnost optuženika za društveni poredak zbog njegove zločinačke naklonosti, koja proizlazi iz lukavosti i priprema pri izvršenju djela, iz potpune bezobzirnosti na posvećeno mjesto i posvećene predmete, te iz ranijeg optuženikova života. Stoga mu je na 9 studenoga o. g. vremenitu kaznu robije od 5 godina povisio na 10 godina i osudio ga na trajan ili doživotan gubitak časnih prava.

Proslava blagdana Krista Kralja. — Blagdan Krista Kralja proslavljen je i ove godine svečano u koliko je dopuštala narodna žalost za blagopokojnim viteškim kraljem. Za vrijeme devetnice držao je lijepe savremene propovijedi Dr. O. Ivan Glibotić, profesor franjevačke gimnazije u Sinju. Zdravom naukom, slikovitim opisivanjem predmeta i zgodnim primjenama kao i svojim zvonkim glasom osvojio je sve svoje slušatelje. Na koru je pjevao cjelokupni Zbor Gospe od Zdravlja, i to tako skladno, da ga mnogi smatraju prvim crkvenim zborom u Splitu. Jednom riječju: proslava je bila zaista dostojna.

Srednje slike Gospe od Zdravlja. — Pred blagdan Gospe od Zdravlja razaslali smo više od 3000 slika Preslavne Gospe od Zdravlja srednje veličine. Poslali smo ih našim raznim pomagačima. Slike su se svakomu veoma svidjele, tako da su ih mnogi na jagmu raznijeli. Rijetko se je ko našao, da ih, uza svu novčanu krizu, nije mogao prodati. Iz toga se vidi, kako je Preslavna Gospa od Zdravlja svakomu draga i kako svak želi da Njezinom lijepom slikom ima urešenu svoju kuću.

Krunice Gospe od Zdravlja. — Pred blagdan Gospe od Zdravlja stigle su nam male i lijepe krunice Gospe od Zdravlja. Krunica Gospe od Zdravlja sastoji od 3 Očenaša, 12 Zdravih Marija i 3 Slava Ocu. Očenaši i Slava Ocu mole se na čast triju osoba Presv. Trojstva, a Zdrave Marije da dobijemo one milosti koje molimo od Preslavne Gospe od Zdravlja i koje Ona svojim štovateljima obično dijeli. Način molenja ove krunice označen je u Vjenčiću Gospe od Zdravlja; ali se ne moraju moliti prije Očenaša one molitve naznačene u Vjenčiću. Štovatelji Preslavne Gospe od Zdravlja u Splitu i van Splita, koji su došli k Njoj na hodočašće, bili su veseli kad su vidjeli ove krunice: jedno sredstvo više da časte i slave svoju nebesku Majku i moguću Zaštitnicu.

Naš novi o. upravitelj. — Starešinstvo provincije imenovalo je novim gvardijanom samostana, upraviteljem Gospina hrama i glavnim urednikom Njezina lista O. Karla Nolu, dosadašnjega gvardijana u Zaostrogu. Pri uređivanju lista i širenju slave Moguće Gospe od Zdravlja pomagat će mu O. Vjekoslav Mrđen i O. Paško Barić. Uzdamo se, da će pod novim O. upraviteljem hram Preslavne Gospe od Zdravlja još bolje procvasti i Njezina sveta stvar još više uznapredovati a blagoslov naše Dobre Majke ne će mu uzmanjkati.

Po katoličkom svijetu

Međunarodni pravnički kongres. — Sredinom prošlog mjeseca održan je u Rimu veliki međunarodni kongres učenjaka iz crkvenog prava. Na kongres su došli učenjaci gotovo iz cijelog svijetaO jer je bilo predstavnika iz 80 sveučilišta i 27 naroda. Od naših učestvovali su kongresu Dr. R. Kušej i Dr. Odar, profesori sveučilišta u Ljubljani, i Dr. O. V. Jeličić, profesor franjevačkog sveučilišta u Rimu. Sva trojica su održali i predavanja. Na kongres je bio pozvan i naš urednik i zamoljen da drži predavanje, ali, radi zvaničnih poslova, nije se mogao odazvati. Preko 2000 učesnika kongresa na koncu je Sv. O. Papa primio u posebnu audienciju.

Smrt kardinala Gasparri. — U noći 18—19 pr. mjeseca umro je u Rimu na daleko poznati kardinal Petar Gasparri u starosti od 82 godine. Ova vijest iznenadila je sve, jer i ako je bio u dosta odmakloj dobi, ipak je još na 14 o. mj. na međunarodnom pravničkom kongresu održao veliki govor o kodifikaciji kanonskog prava. Veliki pokojnik bio je profesor crkvenog prava u Parizu, Papin poslanik u raznim amerličkim državama, predsjednik komisije za izradbu Kodeksa kanonskoga prava i najposlije dugogodšinji Papin državni tajnik sve dok se je pred 2 godine na tom položaju, radi starosti, zahvalio. Kardinal Gasparri jest jedan od najvećih crkvenih pravnika našeg vremena i najzaslužniji čovjek za modernu kodifikaciju crkvenog prava.

Bivši ratnici kod Gospe Lurdske. — Nedavno je došlo na poklon Majci Božjoj u Lurdu neobično hodočašće. Preko 60.000 vojnika iz svjetskog rata pohodilo je svetište svoje nebeske Zaštitnice, da Joj zahvale na milosti, što ih je sačuvala u životu, i da Joj preporuče duše svojih palih drugova. Hodočašću su sudjelovali predstavnici 16 raznih naroda. Kod svečanih zadušnica za poginule u ratu po jedan predstavnik svakog naroda, dok se je pjevao psalam De profundis, držao je crno platno katafalka. Svi su ratnici obavili posvetu Presv. Srcu Isusovu i prisustvovali procesiji sa Svetotajstvom, nakon koje su na ravnici pred bazilikom otpjevali pjesmu „Christus vincit" (Krist pobjeđuje).

Novo starešinstvo naše Franjev. Prov. Presv. Otkupitelja. — Na kapitularnom zboru u samostanu Gospe od Zdravlja na 26. XI. o. g. izabrano je novo starešinstvo naše franjevačke provincije Presv. Otkupitelja u Dalmaciji. Za provincijala je izabran Dr. O. Stanko Petrov, dosadašnji profesor na franjevačkoj gimnaziji i bivši urednik „Gospe Sinjske". Kustodom ili zamjenikom provincijala ponovno je ostao Dr. O. Petar Grabić, dosadašnji kustod i eksprovincijal. Definitorima ili savjetnicima izabrani su O. Leonard Bajić, dosadašnji gvardijan samostana u Šibeniku, O. Alfons F. Klarić, župnik-Dekan u Metkoviću, O. Ante Antić, duhovnik klerika i profesor bogoslovlja u Makarskoj, i O. Karlo Nola, gvardijan samostana u Zaostrogu. — Novo starešinstvo imenovalo je slijedeće gvardijane: Split O. K. Nola, Šibenik O. Š. Živković, Karin O. P. Silov, Makarska M. P. O. A. Cikojević, Zaostrog O. L. Ivanković. Ostali gvardijani ostaju na svom mjestu. Imenovalo je i nove župnike: Šibenik: Dr. O. V. Bilobrk, Sinj O. L. Bajić, Kijevo O. K. Tadin, Ogorje O. P. Bačić, Unešić O. M. Radić, Nevest O. F. Borić, Piramatovci O. A. Benutić, Lišani O. P. Boljat, Stankovci O. F. Bilušić, Vrlika Dr O. M. Rudan, Gradac-Brist O. J. Silov, Bast-Baškavoda O. P. Paviša.

Milodari

za novi hram milostive Gospe od Zdravlja

Ko daje Gospi od Zdravlja, sebi daje.

U jedan put

Za novi, zavjetni hram Preslavne Gospe od Zdravlja poklonili su: Tomašević A. Split D 200 u zahvalu za 0veliku milost, F. N. Baranović skupio D 8.300, D 5.350, Kuničić K. Split D 100, N. N. Pučišće D 50, Škaričić M. D 50, za listopad, D 50 za studeni, Bojić V. Klis D 100 za zdravlje sestre Konkurent Split D 60, Draganja M. Split D 50 u zahvalu za ozdravljenje bez operacije, Stojanov R. Split D 100, Valerijev R. Split D 60, Buljević I. Split D 30, Bego M. Šibenik D 20, Melada K. Split D 40, Buzatto D. Dugirat D 20, Pešut K. D 20, Ravlić P. Derventa D 70, Badovinac I. Split D 20, Sestre Stipetić Split-Ogulin D 80, Ruščić Š. Skoplje D 20 u zahvalu, R. K. Split D 40, Bratuš F. Šibenik D 20, Radun L. Split D 30 u zahvalu za sretan porođaj žene, Šore J. Split D 20, Kovačić N. Đurđevac D 50, Zlatoper Z. Split D 30, Bubić M. Klis D 50, Bilić-Vučković A. Proložac D 60, Paljetak R. Gruda skupila D 31, Čulić V. Split D 60, Klein L. Split D 20, Madirazza L. D 20, Pešut K. Split D 20, Šklebar M. Zagreb D 20, Kalapija M. Zagreb D 20, Kovačić A. Zagreb D 30, Polić B. Zagreb D 20, Granić A. Split D 20, Andrić S. Split u zahvalu za 1 milost (1 kamen), Bošnjak B. Split D 20, Vuković M. Split D 20, Ingulić J. Split D 50, De Letis L. Split D 20, Jelavić J. D 30, Nižetić J. D 20; Jazvić A. Travnik mjesto hodočašća kojeg nije mogla — prigodom blagdana Gospe od Zdravlja — obaviti, poklanja D 400.

Po D 10: Vatavuk I. Šibenik, Smoje L. Hvar, Rajić J. Split, Tomašević A. Split, Rosandić D. Split u zahvalu za sretan porođaj, Baković L. Split, Tomaš D. Zagreb, Ezgeta V. Split, Šimera A. Štafilić, Grubišić M. Šmrika u zahvalu, Andrić S. Split D 15, Fröhlich A. Kostajnica D 10, Perlain A. Split za 1 milost, Kveder M. Split, Mrkun A. Dobropolje, Polić M. Sušak, Pleština M. Split, Reven A. Zagreb, Frisch T. Pleternica, Kolimbatović Z. Split, Tabak N. Split, Domazet M. Split, Parofianović L. Milna, Bilić A. Proložac, Živković B. Drniš, Žulj L. Klis u zahvalu za ozdravljenje sina, Cipiko J. Sinj u zahvalu.

Nastavit će se.

Sabirni Arci

Kalamut A. Fojnica, sakupio D 83: po D 10: Kulier I., Kalamut J. i Kalamut A. D 6: Polandrić. po D 5: Jaković B. i Sevro V. D 4: Momčina L. po D 3: Capolo M., Alanković F. i Vuković J. po D 2: Martinović A. Knežević K. i nekoliko sa N. N. i sa nečitljivim imenom.

Švragulja A. Blato, sakupila D 86: Dali joj po D 10: Plančić D., Karamoe E., Dadić A., Storić E. i Šperkov A. Dali joj: po D 10. Višnić A., Majhut S., Hrgović M „Slivšak A. i Majhut J. po D 5: Višnić I., Kamora M., Višnić A., Heršak M., i Jenšelka A. po D 4: Gnjavić K., Hrgović R., Hrgović F. i Hrgović Dj. po D 3: Nikšić K., Boll M., Kopčinović N. i Tubala M. po D 5: Švragulja T. i Antunović D. po D 4: Švragulja I. i Novaković L. po D 3: Begović T. i Tomić M. po D 2: Novaković Z., Plančić Ž., Petak M., Bošić B.

Milošević V. Sinj, sakupila D 180: dali joj po D 5: Prolić udl. A., Werk B., Bareza J. i Milošević V., po D 4:

Lovrić R., Čavčić M., Jurić I., Bareza A., Jurić K., Ugrin A., Aračić M. i Librenjak M. po D 3: Masovčić P., Čatipović M., Vitić I., Dalbello M. i Milošević T., po D 2: Zaninović K., Prlj I., Donadinovica, Bareza M., Milošević M., Macoko J., Miđenjak M., Borković P., Borica P., Akrop Đ., Dalello P., Bradić M., Katić L., Vuletić J., Milošević M., Milošević M. i Romac B., po D 1: Domazet J., Katić P., Škalj I., Vrdoljak P., Foračna D., Vučković V. i Zec A. i nekoliko nečitljivih imena.

Florijančić H. Celje, sakupila D 67: Dali joj: D 20: Florijančić M., po D 10: Florijančić S., Florijančić H. i Pegan P., po D 5: Insko P., Mlinar P. i Mlinar A. D 2: Blaznik Z.

Bilić J. Vranjic, sakupila D 71: Dali joj: D 5: Grgić L., po D 3: Grgić I., Grgić Lj., Miletić M. i Grgurević I., po D 2: Bilić M., Mandić M., Jurić Z., Jelić M., Ivić L., Benzon Z., Lalić M., Mikulić V., Mikelić I., Bilić A., Ninić M., Braškić M., Kalebić D., Bilić T. i Bilić J., po D 1: Bilić M., Bilić M., Bilić M., Jurić Z., Jurić A., Jelić L., Bilić D., Jelić M., Jelić R., Jelić R., Jelić S., Gruić Z., Jurić M., Bencun M., Kokaj A., Brašković B., Bilić K. i Bilić M. i nekoliko nečitljivih imena.

Nastavit će se.

Zavjetne dragocijenosti

Preslavnoj Gospi od Zdravlja poklonili su: Gregorec A. Solin 2 zl. naušnice s diamantima, Vlahov S. 1 zl. zvijezdu i 1 zl. prsten (na čast Sv. Ante), Ivančić K. Split 1 zl. prsten (u zahv. za ozdravljenje svoje i muža), Matulina M. Split 1 zl. prsten (u zahv.), Alujević D. Split 1 sr. narukvicu (u zahv. za ozdr. sina), Dinarina A. Sinj-Glavice 1 zl. prsten i 1 zl. vjenčani prsten (u zahv. za ozdravljenje), Zlendić I. Split 1 zl. prsni nakit, B. S. K. Novi 1/2 sr. dolara i 1 sr. krunu, Mandić M. Split 2 zl. naušnice za zdravlje sina Branimira, Matović M. Split 1 zl. prsten u zahvalu za ozdravljenje muža i kćeri, Šunjić P. Banja Luka 1 zl. prsten s 1 rubinom 2 diamant za zdravlje djeteta, Marušić F. Rogoznica 2 zl. naušnice pri polasku u samostan, Marochino L. Split 1 zl. prsten za zdravlje, Crnković P. Majdan 2 zl. naušnice s rubinima za zdravlje svoje i obitelji, Lovrić J. Modrane kod Dervente 12 sr. kruna za zdravlje djece, Filipović D. Derventa 1 zl. prsten u zahvalu za ozdravnljenje djece, N. N. Zagreb 4 zl. naušnice, Pavković A. Zagreb 1 vjenčani prsten za zdravlje sina Željka, K. Š. Zagreb 1 zl. prsten s rubina i 4 diamantina za zdravlje muža i svoje, N. N. Zagreb 4 sr. krune za 1 milost, Foretić N. Split 2 zl. naušnice u zahv. za primljenu milost, Tomašević Z. Split 1 sr. narukvicu u zahv. za sretan porođaj, Vrandečić J. Pučišće 2 zl. naušnice za zdravlje, Wieser K. Split 10 sr. kruna za zdravlje sina, Pinojtić M. Staro Petrovo selo 10 sr. kruna u zahv. za sretnu operaciju i ozdravljenje, Radica D. Sinj 1 zl. križ u filigramu, Majić K. Split 25 sr. kruna, Radić I. Split 2 krune u zahvalu za ozdravljenje, blagopok. Lisičić A. Split 1 zl. nakit, Golob A. Ljubljana 1 zl. prsten, Tli I. Split 1 sr. filigramsku krunicu, Matošić Đ. Split 1 zl. prsten blagopok. supruga, Duraković F. Tugare 5 sr. kruna u zahv. za ozdravljenje kćeri Roze i za zdravlje djece, Tripalo M. Imotski 1 sr. narukvicu, Plosnić P. Stobreč 1 zl. naušnicu za zdravlje, Schlaus I. Split 1 zl. zvijezdu za zdravlje, Bogdanić E. Silba 4 sr. krune za zdravlje, Bralić R. Split od tuberkuloze, Pistuli A. Split 1 zl. lančić i 1 zl. prsten za zdravlje,

Nastavit će se.

Za kruh Sv. Ante

Sponza inž. S. Hvar D 40, Markotić ud. K. D 10, skupljeno D 1200.

Milosti Gospe od Zdravlja

Svak je Tebe već poznao, da moguća sasvim jesi; a mnogi je i kušao, da si čudna u čudesi. — Himna Gospe od Zdravlja iz g. 1764.

Preslavnoj Gospi od Zdravlja na primljenim milostima zahvaljuju:

Draganja Marin, Split, zahvaljuje Velikoj Gospi od Zdravlja za ozdravljenje bez operacije.

Delić Ante, Split, zahvaljuje za ozdravljenje djece.

Kuzmanić Ivanica, Split, zahvaljuje za ozdravljenje kćeri.

Perić Vinka, Split, zahvaljuje za primljene milosti.

Dumančić Marija, Hvar, zahvaljuje na uspjeloj bratovoj operaciji.

Mekjanić Domina, Bol, zahvaljuje za sretan uspjeh operacije.

Labura Stana, Šibenik, zahvaljuje na primljenoj milosti i daje u zahvalu jednu sv. Misu.

Kostopeč Pave, Uskoplje, zahvaljuje za ozdravljenje i za sretan porođaj sinčića.

Krstulović Vjeroslava, Split, zahvaljuje za jednu milost.

Eterović Sorić Ante, Pučišće, zahvaljuje Dobroj i Mogućoj Gospi od Zdravlja na udijeljenoj milosti.

Hafizović Josip, Karlovac, zahvaljuje za 5 velikih milosti udijeljenih njemu i njegovoj supruzi.

Antičević Nevenka, Janjina: „Zahvaljujem Ti, Milostiva Gospe od Zdravlja, na milostima koje si mi dosada udijelila, kad god sam Te zazivala, a osobito što si mi pomogla u mojoj najvećoj žalosti, kad sam gledala očitu smrt moje mile majke. U tim teškim časovima Tebe sam zavapila, Moguća Gospe od Zdravlja. Ti si me uslišala i mojoj majci bolest odmah poboljšala. Na toj milosti još Ti jednom zahvaljujem, Velika naša Zaštitnice".

Balić Domina, Ložišće: „Moja kćer Domina pošla je, radi teške bolesti, 10. listopada o. g. u bolnicu. Operacija joj je učinjena 12 istoga mjeseca. Ali joj se iza operacije stanje pogoršalo. Ja sam se tada čvrstim pouzdanjem utekla Preslavnoj Gospi od Zdravlja, da joj priteče u pomoć. Milostiva Majka nije se oglušila mome vapaju, nego mi kćer spasila, jer je domalo nastupilo poboljšanje."

Skelin Manda Šimina, Širitovci: „U trima velikim mukama zavapila sam u pomoć Moguću Gospu na Dobromu i sva tri puta mi je udijelila željenu milost."

Mandić Frana, Vranjic: „Imala sam žučne napadaje za dvije tri godine. Išla sam k liječnicima, ali nije ništa koristilo. Tada sam zazvala u pomoć Milostivu Gospu od Zdravlja. I od toga vremena, evo sad dvije godine, ne osjećam nikakvih boli. Molim, da se izreče jedna sv. Misa u zahvalu Dobroj i Milostivoj Majci, Velikoj Gospi od Zdravlja".

Gruber Berta, Osijek, zahvaljuje Preslavnoj Gospi od Zdravlja za ozdravljenje. Moli, da se u tu svrhu reče jedna sv. Misa.

Rosandić Danica, Split, zahvaljuje za sretan porođaj.

Marinković Ana, Bol, zahvaljuje Sv. Tereziji M. I. i Sv. Josipu.

Galić Katica, Split, zahvaljuje za primljenu milost.

Andrić Stanislava, Split, zahvaljuje za primljenu milost.

J. N., Split, zahvaljuje za primljene milosti.

Giljanović Mandina, Split, zahvaljuje za ozdravljenje.

Sabirni Arci. — Ovomu broju Gospina lista prilažemo po jedan Sabirni Arak s molbom, da ovaki — prigodom ovog božićnjeg veselja — skupi kod znanaca i prijatelja koji dinar za zavjetni hram naše Dobre Majke, Preslavne Gospe od Zdravlja. I ako je novčana kriza, ipak dobre duše, koje mogu, rado poklanjaju na čast svoje drage Gospe od Zdravlja. I oni koji sabiraju i oni koji darivaju neka budu uvjereni da im Velika Gospa od Zdravlja ne će toga zaboraviti, nego će im stostruko odvratiti.

Rad oko zavjetnog hrama. — Čitateljima je poznato, da novog zavjetnog hrama Preslavne Gospe od Zdravlja još nijesmo mogli započeti, jer nijesmo dobili građevne dozvole i jer nijesmo mogli predignuti novac s banke, budući da banke još ne vraćaju uložaka. Kako još nema izgleda da će se novčano stanje doskora poboljšati, odlučili smo sadašnji hram Preslavne Gospe od Zdravlja u gornjem dijelu crkve proširiti i produljiti u obliku križa. Time bi se dobilo prostora dvostruko više nego ga ima sada, a ujedno bi se sačuvala krasna unutrašnjost i tradicija sadašnje crkve. Pročelje crkve bilo bi poljepšano prama novom nacrtu. Ova bi se radnja mogla izvesti bez obzira na novčanu krizu. Stoga smo zamolili našeg arhitekta, da u ovom smislu izradi nacrt, pa se uzdamo da ćemo doskora odgovoriti davnim željama našim i sviju štovatelja Preslavne Gospe od Zdravlja.

Preporuke u molitve. — I ako ne donosimo imena onih koji su se preporučili našim molitvama, ipak ih mi ne ćemo zaboraviti, a preporučamo ih dobroti drugih štovatelja Preslavne Gospe od Zdravlja.

Jednog novog pretplatnika neka svaki nastoji naći u novoj godini, iz ljubavi prama Predobroj Gospi od Zdravlja.

Naši mili pokojnici

Molitvama štovatelja Preslavne Gospe od Zdravlja preporučamo duše naših milih pokojnika: **Nonković Hugo** Split, **Miletić Anka** Split, **Hadrović** kan. **Stjepan** Sarajevo, **Zoričić Jerka** Split, **Ivanagić Kata**, Sibinj, **Bakotić Slavka** Šibenik, **Pleština Petar** Klis, **Kučera Ana** Drniš, **Roje Marija** Split, **Mr. Orlandini** Split, **Dropulić Manda** Solin, **Novak--Perlain Danica** Split i **Žulj Marija** Split. — Blagopok. Danica Novak rođ. Perlain jest kćerća naše velike dobročiniteljice gđe. Anke Perlain. Braća i Sestre naše trećoredske zadruge korporativno su prisustvovali njezinom svečanom pogrebu. Šest Sestara stupalo je uz nosila, a ostale su molile franjevačku krunicu. Njezina ucviljena, ali junačka majka, išla je, i ako shrvana, za lijesom i pratila svoju jedinicu do ukopišta: u čemu služi za primjer svima drugim majkama, koje nemaju snage da prate svoju umrlu djecu na vječni počinak. Osim toga dala je za ispokoj njezine plemenite duše 30 gregorijanskih sv. Misa.

S dozvolom redovničke i crkvene vlasti.

Odgovorni urednik i zamjenik izdavača O. Augustin Marušić, Šibenik, ul. Fra Andrije Kačića br. 97. Tiskara „Kačić" (O. B. Buljević), Šibenik.